

Διερεύνηση επιμορφωτικών αναγκών σε Εκπαιδευτές των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης

Σταφυλίδης Χαράλαμπος

ΠΕ11, Εκπαιδευτής Ενηλίκων, ΣΕΦΑΑ - Δ.Π.Θ.
thes2.charalamposstafylidis@acadimia.com

Σταφυλίδης Ανδρέας

ΠΕ11, Εκπαιδευτής Ενηλίκων, ΤΕΦΑΑ - Α.Π.Θ.
thes2.andreasstafylidis@acadimia.com

Καραγκιόζη Ιωάννα

Εκπαιδευτικός ΠΕ80, Διευθύντρια Σχολικής Μονάδας, Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση
2ioannakara@gmail.com

Σταφυλίδης Σάββας

Εκπαιδευτικός ΠΕ11, Διευθυντής Σχολικής Μονάδας, Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση
sav12staf@gmail.com

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας εργασία ήταν η διερεύνηση των επιμορφωτικών αναγκών σε Εκπαιδευτές των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ), Δημόσιων και Ιδιωτικών. Στην παρούσα εργασία συμμετείχαν 102 άτομα, 58 άνδρες (56,9%) και 44 γυναίκες (43,1%). Για την διερεύνηση των επιμορφωτικών αναγκών σχεδιάστηκε ένα ερωτηματολόγιο αυτο-αναφοράς, βασισμένο στην υπάρχουσα βιβλιογραφία. Εφαρμόστηκαν συσχετίσεις και υπολογίστηκαν οι παράμετροι περιγραφικής στατιστικής για το σύνολο των μεταβλητών. Από τα αποτελέσματα φαίνεται ότι οι Εκπαιδευτές των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης της παρούσας έρευνας συμφωνούν σε μεγαλύτερο βαθμό με την υλοποίηση δια ζώσης επιμορφώσεων ή μέσα από εξ αποστάσεως μεθόδους με σύγχρονη μέθοδο ή με ένα μικτό σύστημα. Επιπλέον, συσχετίστηκε θετικά η ικανοποίηση από την παρακολούθηση προηγούμενων επιμορφώσεων με την πρόθεση για μελλοντική συμμετοχή σε επιμορφωτικά προγράμματα. Σε πρακτικό επίπεδο, καλό θα ήταν τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας να ληφθούν υπόψη από τους υπεύθυνους σχεδιασμού και υλοποίησης επιμορφωτικών δράσεων που αφορούν Εκπαιδευτές των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης.

Λέξεις κλειδιά: Εκπαίδευση, Επιμορφωτικές Ανάγκες, ΙΕΚ, Εκπαίδευση Ενηλίκων

Εισαγωγή

Η κατάρτιση των Εκπαιδευτών Ενηλίκων είναι παρόμοιας σημασίας με την παιδαγωγική κατάρτιση των εκπαιδευτικών για τα σχολεία (Institute for International Cooperation of the German Adult Education Association, 2005). Οι Εκπαιδευτές Ενηλίκων καλό είναι να εκπαιδεύονται στην διδασκαλία Ενηλίκων, αλλά και να αναβαθμίζουν τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους. Με αυτόν τον τρόπο μπορούν να εξυπηρετηθούν με καλύτερο τρόπο οι αρχές και οι στόχοι της Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Για το λόγο αυτό, είναι απαραίτητο να υποστηριχθούν οι οργανωτικές δομές, καθώς και οι επαγγελματικές ικανότητες των παρόχων εκπαίδευσης και κατάρτισης είτε μέσω επιμόρφωσης από δομές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, είτε από δομές εκτός της ανώτατης εκπαίδευσης (Institute for International Cooperation of the German Adult Education Association, 2005). Κοινός παρονομαστής των ερευνών που αφορούν τις εκπαιδευτικές ανάγκες αποτελεί η ανάγκη επιμόρφωσης (Kokkos, 2008; Vergidis, 2012), αλλά και υποστήριξης των μαθητών και των εκπαιδευομένων κατά τη διδακτική πράξη, καθώς ο κάθε καταρτιζόμενος μπορεί να προέρχεται από διαφορετικό

πολιτισμικό, κοινωνικό και οικονομικό υπόβαθρο. Ωστόσο, ανάμεσα στην Εκπαίδευση Ενηλίκων και ανηλίκων εντοπίζονται διαφορές (Kokkos, 2008). Η Εκπαίδευση Ενηλίκων προσεγγίζεται με διαφορετικό τρόπο από την διδασκαλία των παιδιών και των εφήβων (Collins et al., 2004; Knowles et al., 2014), καθώς εντοπίζονται διαφορές στους στόχους, στα ενδιαφέροντα και στα κίνητρα των ενηλίκων, οι οποίοι αναζητούν γνώσεις εφαρμόσιμες στην ειδίκευσή τους (Collins et al., 2004; Knowles et al., 2014). Όπως αναφέρουν οι ερευνητές (Guyton, & Farokhi, al., 1987) είναι σημαντική η γνώση του αντικειμένου από τον/την Εκπαιδευτή/τρια, ώστε να γνωρίζει πως θα μεταδώσει αυτή τη γνώση. Ακόμη, σύμφωνα με τους ερευνητές η συνάφεια του αντικειμένου σπουδών του Εκπαιδευτή/τριας σχετίζεται με την επίδραση στους καταρτιζόμενους και οι μετρήσεις της ακαδημαϊκής επάρκειας αποτελούν έναν από τους καλύτερους δείκτες πρόβλεψης της ποιότητας των εκπαιδευτικών (Goldhaber, & Anthony 2003). Επομένως, είναι σημαντική η επιμόρφωση των Εκπαιδευτών Ενηλίκων και σε τεχνικές Εκπαίδευσης Ενηλίκων, αλλά εξίσου σημαντική είναι και η επιμόρφωση στο διδακτικό αντικείμενο και σε τεχνικές διδασκαλίας του αντικειμένου στους ενήλικες, ενδεχομένως και από προγράμματα επιμόρφωσης Εκπαίδευσης Ενηλίκων στοχευμένα στην ειδικότητα του κάθε Εκπαιδευτή/τριας.

Η Εκπαίδευση Ενηλίκων έχει τα δικά της ειδικά χαρακτηριστικά (Thompson, 2018; Tight, 2012), για αυτό το λόγο χρειάζεται εξειδικευμένη επιμόρφωση για την μετάδοση της γνώσης στους ενήλικες (Collins et al., 2004; Knowles et al., 2014; Κόκκος, 1998). Σημειώνεται από τους ερευνητές η ανάγκη για πρόσθετη κατάρτιση και ενημέρωση σχετικά με τις νέες γνώσεις και τάσεις στους Εκπαιδευτές Ενηλίκων, ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν πιο αποτελεσματικά στον ρόλο τους (Brinia, et al., 2019). Ο/Η Εκπαιδευτής/τρια Ενηλίκων λοιπόν, προκειμένου να επιτελέσει το έργο του/της καλό θα είναι να γνωρίζει και να χρησιμοποιεί τις βασικές αρχές (π.χ. ενεργητική εμπλοκή των επιμορφωμένων, κ.ά) της Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Collins, 1991; 2004), σαν ένα οδηγό καλών πρακτικών τον οποίο θα προσαρμόζει κάθε φορά ανάλογα την περίπτωση (Imel, 1998). Επιπρόσθετα, ειδικά αυξημένες είναι οι εκπαιδευτικές ανάγκες που εμφανίζουν οι Εκπαιδευτές, οι οποίοι δεν έχουν διδακτική εμπειρία (Kafritsa et al., 2021). Από τα παραπάνω προκύπτει ότι οι Εκπαιδευτές Ενηλίκων έχουν αυξημένες εκπαιδευτικές ανάγκες. Είναι σημαντική λοιπόν, η διερεύνηση των επιμορφωτικών αναγκών στους Εκπαιδευτές Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης, και μάλιστα του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα.

Μεθοδολογία

Σκοπός της έρευνας και διερευνητικά ερωτήματα

Ο σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν η διερεύνηση των επιμορφωτικών αναγκών των Εκπαιδευτών Δημόσιων και Ιδιωτικών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (IEK). Η πρωτοτυπία εντοπίζονται στο γεγονός ότι το δείγμα της παρούσας εργασίας αποτέλεσαν Εκπαιδευτές από Δημόσια και Ιδιωτικά ΙΕΚ, καθώς δεν εντοπίζονται στη βιβλιογραφία αρκετά ερευνητικά δεδομένα στο συγκεκριμένο θέμα ή αντίστοιχες συγκριτικές μελέτες, οι οποίες μπορεί να συμβάλουν σημαντικά στη βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των επιμορφωτικών πρωτοβουλιών στον εν λόγω τομέα.

Τα διερευνητικά ερωτήματα της παρούσας έρευνας ήταν: α) Να διερευνηθεί εάν υπάρχει διαφορά στις επιμορφωτικές ανάγκες μεταξύ των Εκπαιδευτών των Δημόσιων και Ιδιωτικών ΙΕΚ. β) Να διερευνηθεί εάν υπάρχει διαφορά στις προτιμήσεις των Εκπαιδευτών σε σχέση με το περιεχόμενο, τη μορφή, τη μέθοδο-τρόπο διεξαγωγής των επιμορφωτικών προγραμμάτων. γ) Να διερευνηθεί εάν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της ικανοποίησης των Εκπαιδευτών Ενηλίκων με τις προηγούμενες επιμορφωτικές εμπειρίες τους και την πρόθεσή τους για συμμετοχή σε μελλοντικές επιμορφώσεις.

Συμμετέχοντες

Οι συμμετέχοντες στην παρούσα έρευνα ήταν 102 (Μ.Ο.=44,2±10,9 έτη) Εκπαιδευτές Ενηλίκων σε Δημόσια και Ιδιωτικά ΙΕΚ, εκ των οποίων 58 ήταν άνδρες (56,9%) και 44 γυναίκες

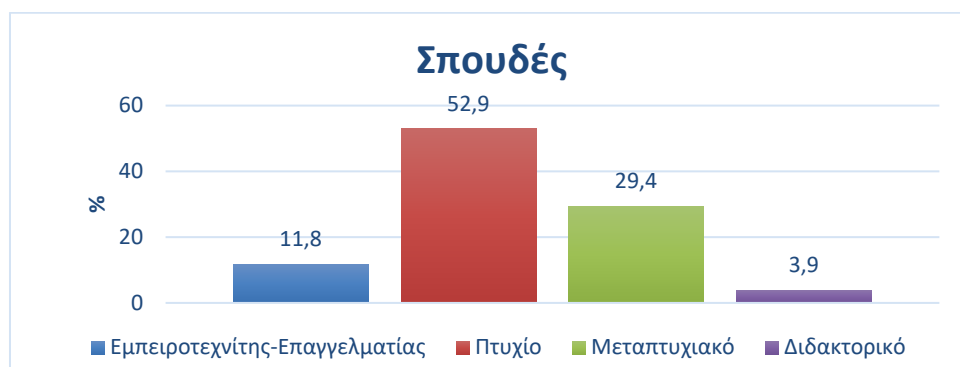
(43,1%). Το δείγμα της παρούσας έρευνας αποτέλεσαν απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και επαγγελματίες που διδάσκουν σε ΙΕΚ, εκ των οποίων το 58,8% εργάζονταν σε Ιδιωτικά και το 41,2% σε Δημόσια ΙΕΚ το εξάμηνο σπουδών 2022B ΚΑΙ 2023A (έτος κατάρτισης 2022-2023), στις Ειδικότητες Κατάρτισης: Βοηθός Εργοθεραπείας, Βοηθός Φυσικοθεραπείας, Προπονητής Ποδοσφαίρου, Προπονητής Κλασσικού Αθλητισμού, Προπονητής Αντισφαίρισης, Εκπαιδευτής Γυμναστικής με Βάρη, Εκπαιδευτής Ελεύθερης Γυμναστικής AEROBICS, Στέλεχος Διοίκησης Και Οικονομίας, Στέλεχος Διοίκησης και Οικονομίας στον Τομέα του Τουρισμού. Όσον αφορά την προϋπηρεσία των συμμετεχόντων, η πλειοψηφία είχε διδακτική και επαγγελματική προϋπηρεσία από 6 έως 10 έτη, ενώ αρκετοί Εκπαιδευτές (19,6%) απασχολούνταν ως Διδακτικό προσωπικό από χωρίς καθόλου προϋπηρεσία έως 5 έτη διδακτική προϋπηρεσίας, ενώ αντίστοιχα το 25,5% των συμμετεχόντων δεν είχε από καθόλου έως 5 έτη επαγγελματική προϋπηρεσία (Σχήμα 1 και Σχήμα 2).

Σχήμα 1. Διδακτική προϋπηρεσία συμμετεχόντων.

Σχήμα 2. Επαγγελματική προϋπηρεσία συμμετεχόντων.

Σχήμα 3. Επίπεδο σπουδών των συμμετεχόντων.

Ερευνητική διαδικασία

Η ερευνητική διαδικασία που επιλέχθηκε είναι ο ποσοτικός προσδιορισμός των επιμορφωτικών αναγκών των Εκπαιδευτών ΙΕΚ, μέσα από μία ποσοτική έρευνα (Bryman, 2003; 2016; Κυριαζή, 2011; Τσιώλης, 2011), για τη μέτρηση θεωρητικών εννοιών μέσω ερωτηματολογίου (Bryman, 2016; Cohen, et al., 1998; 2007; Παπαγεωργίου, 2004). Μέσα από τη συγκεκριμένη διερεύνηση δίνεται η δυνατότητα στους ερευνητές η ποσοτικοποίηση και η σύγκριση μεταξύ των μεταβλητών (Κυριαζή, 2011). Η συμμετοχή στην παρούσα έρευνα ήταν ανώνυμη και εθελοντική, σύμφωνα με τις αρχές της ερευνητικής διαδικασίας (Mertens, 2009), ενώ η μέθοδος δειγματοληψίας (δειγματοληψία ευκολίας) ήταν αυτή της μη πιθανοτικής δειγματοληψίας (Ζαφειρόπουλος, 2005). Το ερωτηματολόγιο χορηγήθηκε πιλοτικά σε 10 Εκπαιδευτές Ενηλίκων Ιδιωτικών (n=5) και Δημόσιων ΙΕΚ (n=5) με διδακτική και επαγγελματική εμπειρία μεγαλύτερη των 10 ετών, προκειμένου να αξιολογηθεί ως προς την αξιοπιστία του, την εγκυρότητα περιεχομένου, την πληρότητα και τη διατύπωση των ερωτήσεων σε σχέση με τις επιμορφωτικές ανάγκες που το ερωτηματολόγιο σκοπεύει να αξιολογήσει (Presser et al., 2004; Καραγεώργος, 2002), ώστε να διορθωθούν τυχόν λάθη και παραλείψεις. Μετά από την ολοκλήρωση της πιλοτικής έρευνας οι ανατροφοδοτήσεις που λάβαμε οδήγησαν σε κάποιες μικρο-τροποποιήσεις των ερωτήσεων, ενισχύοντας έτσι την εγκυρότητα περιεχομένου και σχεδιάστηκε το τελικό ερωτηματολόγιο που χορηγήθηκε στους συμμετέχοντες της παρούσας έρευνας. Ως προς την αξιοπιστία, εφαρμόστηκε η τεχνική του test-retest για να υπολογιστεί η σταθερότητα των μετρήσεων. Το τελικό ερωτηματολόγιο διανεμήθηκε δύο φορές σε 10 Εκπαιδευτές Ενηλίκων με διδακτική και επαγγελματική εμπειρία μεγαλύτερη των 10 ετών, με χρονική απόσταση δύο εβδομάδων μεταξύ των δύο διανομών, όπου οι αποκρίσεις των απαντήσεων είχαν υψηλό βαθμό συσχέτισης ($r = .91$).

Ερευνητικό εργαλείο

Η διερεύνηση των επιμορφωτικών αναγκών πραγματοποιήθηκε μέσω ερωτηματολογίου αυτο-αναφοράς που συντάχθηκε βασισμένο στην υπάρχουσα βιβλιογραφία (Ζαφειρόπουλος, 2005; Javeau, 2000), όπως σε παρόμοιες έρευνες (Σταφυλίδης κ.ά., 2020). Το ερωτηματολόγιο περιείχε ερωτήσεις σχετικά με τις επιμορφωτικές ανάγκες των συμμετεχόντων, την προηγούμενη συμμετοχή σε επιμορφώσεις και την πρόθεση για συμμετοχή σε άλλες επιμορφώσεις στο μέλλον και ερωτήσεις σχετικά με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων. Χρησιμοποιήθηκαν κυρίως πενταβάθμιες κλίμακες Likert, για την καταγραφή του βαθμού συμφωνίας των συμμετεχόντων από την απόλυτη διαφωνία ως την απόλυτη συμφωνία. Το ερωτηματολόγιο χορηγήθηκε πιλοτικά σε 10 Εκπαιδευτές Ενηλίκων Ιδιωτικών (n=5) και Δημόσιων ΙΕΚ (n=5) με διδακτική και επαγγελματική εμπειρία μεγαλύτερη των 10 ετών, προκειμένου να αξιολογηθεί ως προς την αξιοπιστία του, την εγκυρότητα περιεχομένου, την πληρότητα και τη διατύπωση των ερωτήσεων σε σχέση με τις επιμορφωτικές ανάγκες που το ερωτηματολόγιο σκοπεύει να αξιολογήσει. Η ανατροφοδότηση από την πιλοτική εφαρμογή του ερωτηματολογίου, οδήγησε στην τελική διαμόρφωση του ερευνητικού εργαλείου που χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα έρευνα. Ως προς την αξιοπιστία, εφαρμόστηκε η τεχνική του test-retest στο τελικό ερωτηματολόγιο που χορηγήθηκε στην παρούσα έρευνα, όπου οι απαντήσεις των συμμετεχόντων σε χρονική απόσταση δύο εβδομάδων είχαν υψηλό βαθμό συσχέτισης ($r = .91$).

Ανάλυση αποτελεσμάτων

Για την στατιστική ανάλυση χρησιμοποιήθηκε το λογισμικό IBM SPSS Statistics for Windows, Version 25.0 (IBM, 2017). Υπολογίστηκαν οι μέσοι όροι, οι τυπικές αποκλίσεις και οι συχνότητες για τις μεταβλητές και εφαρμόστηκαν μη παραμετρικοί στατιστικοί έλεγχοι. Το επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας ορίστηκε σε $p \leq ,05$.

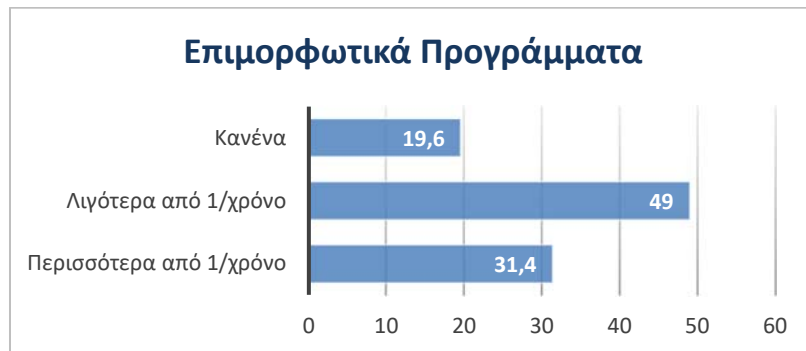
Αποτελέσματα

Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων (49%) είχε παρακολουθήσει κάποια επιμόρφωση την τελευταία τετραετία, ενώ το 31,4% των συμμετεχόντων είχε παρακολουθήσει παραπάνω από ένα επιμορφωτικά προγράμματα (Σχήμα 4). Παρακάτω, καταγράφονται τα αποτελέσματα που προέκυψαν από τη χρήση περιγραφικών στατιστικών αναλύσεων, όπως οι συχνότητες, ο μέσος όρος και η τυπική απόκλιση των ερωτήσεων και των στοιχείων του ερωτηματολογίου (Πίνακας 1).

Πίνακας 1: Μέσοι όροι και τυπικές αποκλίσεις ελάχιστες για το σύνολο των ερωτήσεων του ερωτηματολογίου αυτο-αναφοράς.

	<i>N</i>	<i>M.O.</i>	<i>T.A.</i>
Πόσο ικανοποιημένος/-η είστε από τις επιμορφώσεις που έχετε παρακολουθήσει μέχρι και σήμερα;	102	3,71	,960
Σκοπεύω να συμμετέχω σε επιμορφωτικά προγράμματα σε θεματικές ενότητες που αφορούν το διδακτικό μου αντικείμενο ή την Εκπαίδευση Ενηλίκων.	102	3,24	1,007
Σε ποιον βαθμό θα σας ενδιέφερε να επιμορφωθείτε στις παρακάτω θεματικές ενότητες;			
Θέματα Εκπαίδευσης Ενηλίκων	102	3,65	1,011
Διαχείριση προβλημάτων σχολικής τάξης - Αντιμετώπιση κρίσεων & συγκρούσεων	102	3,78	,828
Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης	102	3,49	,920
Στρατηγικές διαχείρισης εργασιακού άγχους	102	3,88	,988
Αντιμετώπιση περιστατικών σχολικού εκφοβισμού	102	3,92	,951
Στο αντικείμενο σπουδών του Βασικού Πτυχίου	102	4,37	,994
Τεχνικές επικοινωνίας στην εκπαίδευση	102	3,80	,821
Σε ποιον βαθμό θα σας ενδιέφερε να επιμορφωθείτε στα παρακάτω θέματα διδακτικής του αντικειμένου σας;			
Σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις	102	3,84	1,041
Αξιοποίηση της τεχνολογίας	102	3,80	1,072
Διδασκαλία και αξιολόγηση	102	3,35	,951
Σχεδιασμός και δημιουργία διδακτικών πλάνων	102	4,24	,881
Ποια μορφή επιμόρφωσης προτιμάτε;			
Διά ζώσης	102	4,12	,926
Εξ αποστάσεως (ασύγχρονη τηλεεκπαίδευση)	102	3,04	1,160
Εξ αποστάσεως (σύγχρονη τηλεεκπαίδευση)	102	3,71	1,165
Μικτό σύστημα διά ζώσης και εξ αποστάσεως	102	3,82	,709
Ποια μέθοδο επιμόρφωσης προτιμάτε;			
Διαλέξεις / Εισηγήσεις	102	3,67	,736
Βιωματικά εργαστήρια	102	3,94	,830
Παρουσίαση καλών πρακτικών	102	4,08	,713
Παρακολούθηση δειγματικών διδασκαλιών	102	4,00	,821
Σε ποιον βαθμό αναμένετε να ικανοποιηθούν οι προσδοκίες σας από μελλοντικά επιμορφωτικά προγράμματα ως προς τα ακόλουθα;			
Επικαιροποίηση δεξιοτήτων	102	4,04	,744
Επαγγελματική εξέλιξη	102	3,76	,903
Προσωπική ανάπτυξη	102	4,16	,754
Αλληλεπίδραση με συναδέλφους	102	3,59	,800
Αντιμετώπιση αγχογόνων συνθηκών	102	3,55	,981
Θα προτιμούσατε η επιμόρφωση να είναι ενδοεπαγγελματική;	102	4,22	,779

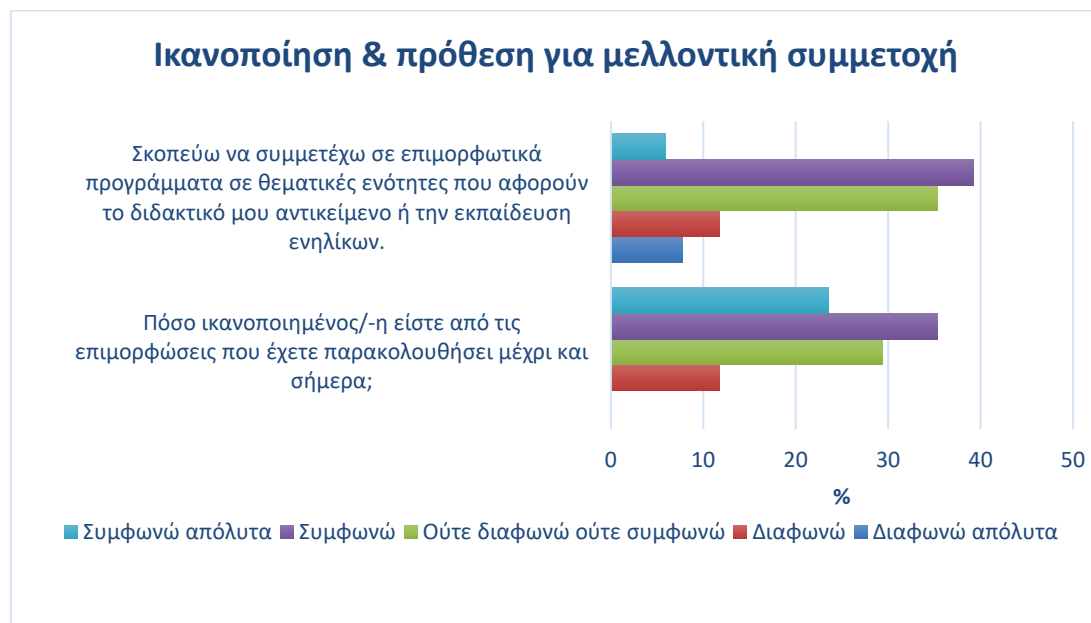
Από τα στοιχεία περιγραφικής στατιστικής που παρουσιάζονται παρακάτω (Πίνακας 1), φαίνεται ότι οι συμμετέχοντες επιθυμούν να εκπαιδευτούν σε μεγαλύτερο βαθμό στο αντικείμενο σπουδών του Βασικού τους Πτυχίου, στον σχεδιασμό της διδασκαλίας και τη δημιουργία διδακτικών πλάνων. Η επιμόρφωση σε θέματα που αφορούν την αντιμετώπιση περιστατικών ενδοσχολικής βίας ή σχολικού εκφοβισμού και στρατηγικές διαχείρισης του εργασιακού άγχους, φαίνεται ότι επίσης αποτελούν αντικείμενα που θα ενδιέφερε σε μεγάλο βαθμό τους Εκπαιδευτές Δημοσίων και Ιδιωτικών ΙΕΚ να επιμορφωθούν περαιτέρω.

Σχήμα 4: Παρακολούθηση επιμορφωτικών προγραμμάτων την τελευταία τετραετία.

Ο βαθμός ικανοποίησης και πρόθεση για μελλοντική συμμετοχή σε επιμορφώσεις

Στη συνέχεια αναφέρονται οι συχνότητες σχετικά με τον βαθμό ικανοποίησης από την παρακολούθηση προηγούμενων επιμορφώσεων και η πρόθεση των συμμετεχόντων για μελλοντική συμμετοχή (Σχήμα 5). Οι συμμετέχοντες ανέφεραν σε μεγαλύτερο ποσοστό την επιλογή «Συμφωνώ» στην δήλωση για την ικανοποίηση από προηγούμενες επιμορφώσεις που είχαν παρακολουθήσει και στην δήλωση για πρόθεση για μελλοντική συμμετοχή σε επιμορφώσεις στο μέλλον. Αναφορικά με την χρονική διάρκεια των επιμορφώσεων που θα επιθυμούσαν να παρακολουθήσουν οι συμμετέχοντες, στην πλειοψηφία τους αναφέρουν ότι επιθυμούν μεγαλύτερες επιμορφώσεις από 40 ώρες (Σχήμα 6).

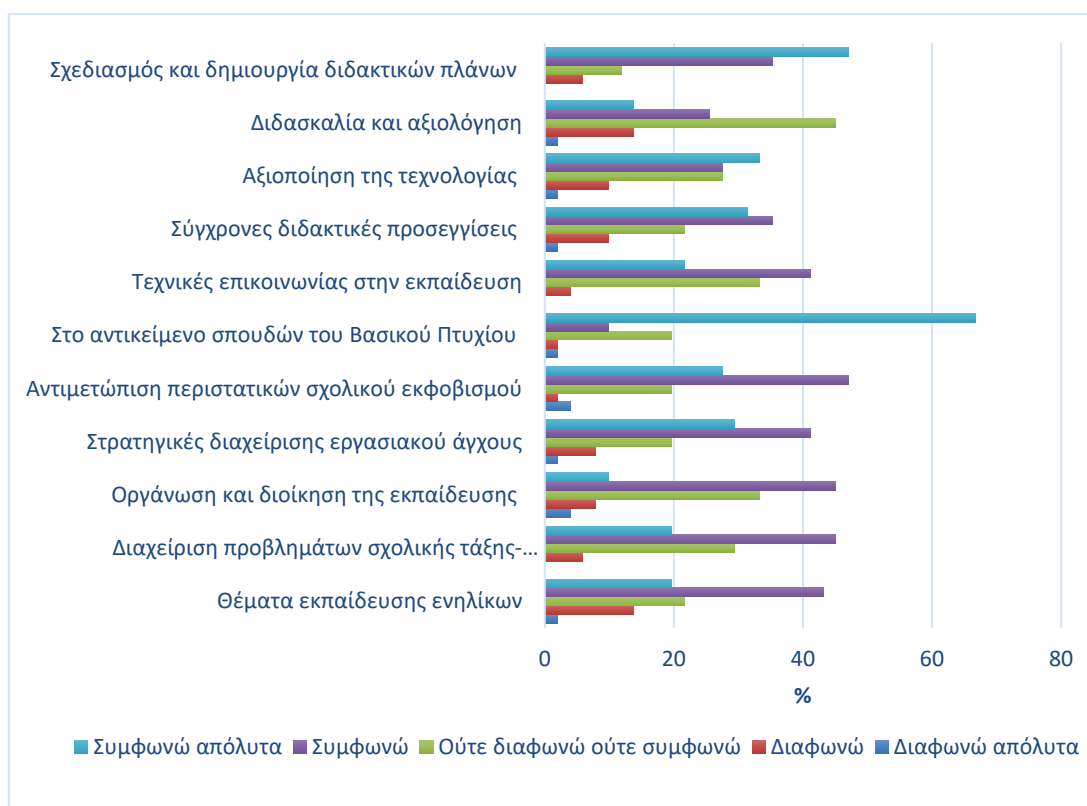
Σχήμα 5: Βαθμός ικανοποίησης των συμμετεχόντων και πρόθεση για μελλοντική συμμετοχή αναφορικά με επιμορφωτικά σεμινάρια.

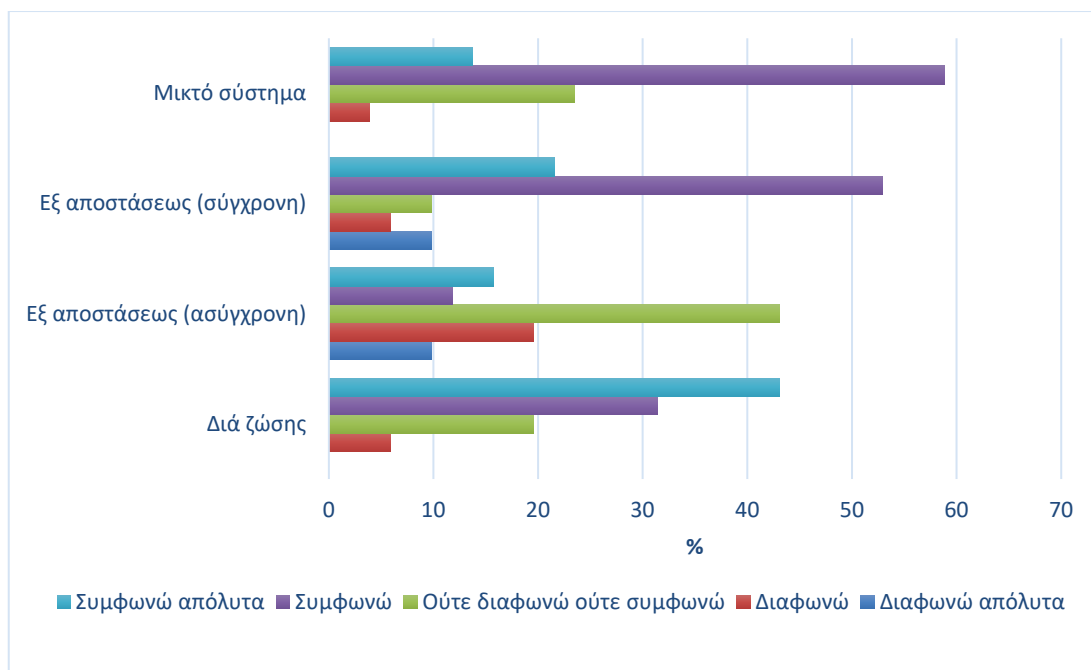
Σχήμα 6: Επιθυμητή χρονική διάρκεια μελλοντικών επιμορφώσεων.

Οι ανάγκες και οι προτιμήσεις των Εκπαιδευτών ΙΕΚ σχετικά με το περιεχόμενο μελλοντικών επιμορφώσεων

Σχετικά με τις προτιμήσεις των Εκπαιδευτών ΙΕΚ για το περιεχόμενο μελλοντικών επιμορφώσεων, η πλειοψηφία επέλεξε την επιλογή επιμόρφωσης πάνω στο αντικείμενο του βασικού Πτυχίου, ενώ ακολουθούσε με μεγαλύτερη συχνότητα η επιλογή της επιμόρφωσης στον σχεδιασμό και την δημιουργία διδακτικών πλάνων (Πίνακας 1 & Σχήμα 7).

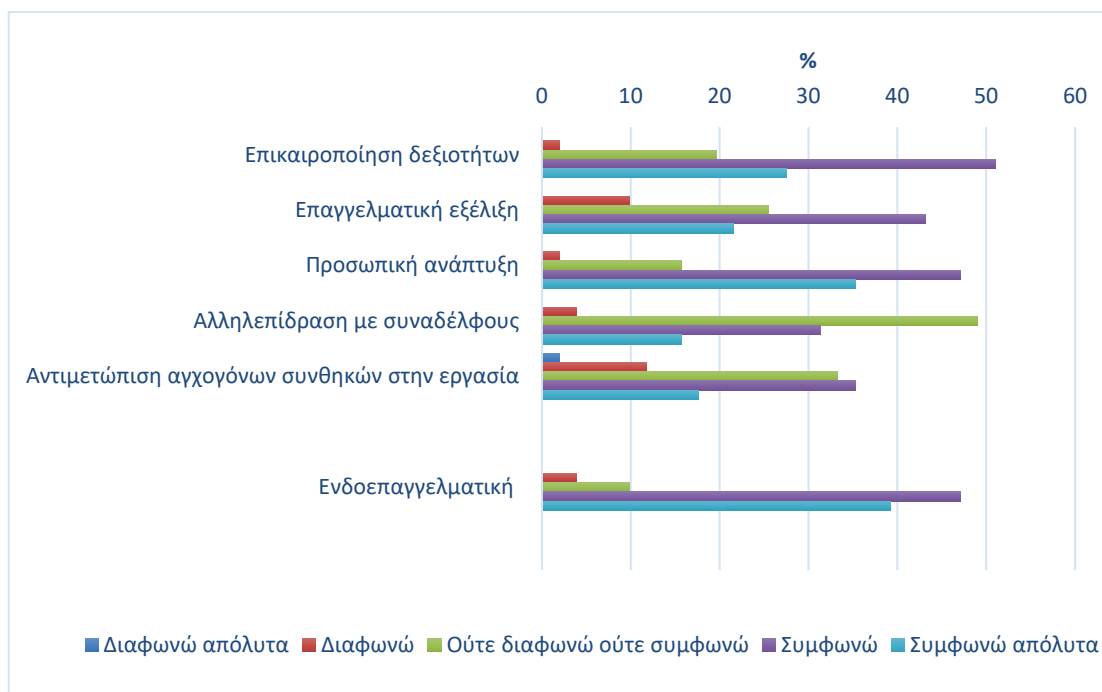

Σχήμα 7: Προτιμήσεις των Εκπαιδευτών ΙΕΚ σχετικά με το περιεχόμενο μελλοντικών επιμορφώσεων.

Σχήμα 8: Προτιμήσεις Εκπαιδευτών ΙΕΚ σχετικά με την μέθοδο υλοποίησης των επιμορφώσεων.

Οι συμμετέχοντες ανέφεραν ότι συμφωνούν σε μεγαλύτερο βαθμό με την υλοποίηση δια ζώσης επιμορφώσεων ή μέσα από εξ αποστάσεως μεθόδους με σύγχρονη μέθοδο ή με ένα μικτό σύστημα (Σχήμα 8). Επιπλέον, οι προτιμήσεις των Εκπαιδευτών ΙΕΚ φαίνεται ότι επικεντρώνονται στην υλοποίηση ενδοεπαγγελματικής επιμόρφωσής (Σχήμα 9).

Σχήμα 9: Προσδοκίες Εκπαιδευτών ΙΕΚ από τα επιμορφωτικά προγράμματα.

Διαφορές ανάμεσα στην παρακολούθηση σεμιναρίων την τελευταία τετραετία και την πρόθεση για μελλοντική συμμετοχή σε επιμορφωτικά προγράμματα Εκπαιδευτών Δημόσιων και Ιδιωτικών ΙΕΚ

Αναφορικά με τις διαφορές που εντοπίστηκαν στην παρούσα έρευνα μετά από μη παραμετρικούς στατιστικούς ελέγχους (Mann-Whitney U) στην παρακολούθηση και την πρόθεση για συμμετοχή σε μελλοντικές επιμορφώσεις (Πίνακας 2), ανάμεσα σε Εκπαιδευτές Δημόσιων και Ιδιωτικών ΙΕΚ, στους πρώτους (Εκπαιδευτές των Δημόσιων ΙΕΚ) καταγράφηκαν υψηλότεροι μέσοι όροι ($M.O. = 2,19 \pm 0,68$) ενώ για τους Εκπαιδευτές των Ιδιωτικών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης χαμηλότερες τιμές ($M.O. = 2,07 \pm 0,74$), ωστόσο οι διαφορές δεν ήταν στατιστικά σημαντικές ($p > ,05$), όπως αντίστοιχα και για την πρόθεση για μελλοντική συμμετοχή σε επιμορφωτικά προγράμματα (Πίνακας 2). Σχετικά με την ικανοποίηση από τις επιμορφώσεις που είχαν παρακολουθήσει στο παρελθόν, οι Εκπαιδευτές που εργάζονταν στα Δημόσια ΙΕΚ κατέγραψαν υψηλότερους μέσους όρους ($M.O. = 3,80 \pm 0,88$) από τους Εκπαιδευτές των Δημόσιων ΙΕΚ ($M.O. = 3,57 \pm 1,07$) χωρίς ωστόσο στατιστικά σημαντικές διαφορές.

Πίνακας 2: Διαφορές Εκπαιδευτών σε Δημόσια και Ιδιωτικά ΙΕΚ.

	U	p
Παρακολούθηση επιμορφωτικών προγραμμάτων την τελευταία τετραετία	287	,567
Ικανοποίηση από επιμορφώσεις	285	,555
Πρόθεση για μελλοντική συμμετοχή	277	,448

Συσχέτιση ανάμεσα στην παρακολούθηση σεμιναρίων την τελευταία τετραετία και την πρόθεση για μελλοντική συμμετοχή των Εκπαιδευτών ΙΕΚ σε επιμορφωτικά προγράμματα

Στη συνέχεια καταγράφεται η θετική σημαντική συσχέτιση ($r = ,400$, $p \leq ,05$) της ικανοποίησης των επιμορφωμένων από την παρακολούθηση επιμορφωτικών προγραμμάτων σε σχέση με την πρόθεσή τους για μελλοντική συμμετοχή σε αντίστοιχες επιμορφώσεις (Πίνακας 3). Επιπλέον, η παρακολούθηση επιμορφωτικών προγραμμάτων τα τελευταία χρόνια σχετίζεται θετικά ($r = ,294$, $p \leq ,05$) με την πρόθεσή των συμμετεχόντων για μελλοντική συμμετοχή.

Πίνακας 3: Συσχέτιση ανάμεσα στην παρακολούθηση επιμορφωτικών σεμιναρίων, την ικανοποίηση και την πρόθεση για μελλοντική συμμετοχή Εκπαιδευτών ΙΕΚ.

	Καταγραφή	Πρόθεση μελλοντικής συμμετοχής
Καταγραφή από επιμορφώσεις	-	,400*
Παρακολούθηση επιμορφωτικών προγραμμάτων την τελευταία τετραετία	,343*	,294*

* $p \leq ,05$

Συμπεράσματα

Αρκετές έρευνες έχουν ασχοληθεί με την Εκπαίδευση Ενηλίκων και την Εκπαίδευση των Εκπαιδευτών Ενηλίκων (Bilan al., 2018; Jarvis, & Chadwick, 2018; Vergidis, 2012; Wahlgren, 2016). Συμπερασματικά, φαίνεται ότι οι Εκπαιδευτές των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης της παρούσας έρευνας συμφωνούν σε μεγαλύτερο βαθμό με την υλοποίηση δια ζώσης επιμορφώσεων ή μέσα από εξ αποστάσεως μεθόδους με σύγχρονη μέθοδο ή με ένα μικτό σύστημα. Σημαντικό στοιχείο είναι μετάδοση των κατάλληλων εφοδίων προς τους Εκπαιδευτές και η ικανοποίησή τους, καθώς όπως φάνηκε και από την παρούσα έρευνα, η ικανοποίησή τους σχετίζεται και με την πρόθεσή τους για περαιτέρω επιμόρφωση, όπως σε αντίστοιχες έρευνες (Γοροζίδης, & Γρατσωνίδης, 2012). Καλό θα ήταν η εμπλοκή των

εκπαιδευομένων στον σχεδιασμό και την υλοποίηση της επιμόρφωσής τους, είτε μέσω της ενεργητικής εμπλοκής τους κατά την εκπαιδευτική διαδικασία, είτε και μετά από αυτή, μέσα από ερωτηματολόγια αποτίμησης, που θα εντοπίζουν τις προσωπικές τους εκπαιδευτικές-επιμορφωτικές ανάγκες (Bechtel & O'Sullivan, 2006; Deglau & O'Sullivan, 2006).

Η βιβλιογραφία για την Εκπαίδευση Ενηλίκων υποστηρίζει ότι η διδασκαλία των Ενηλίκων προσεγγίζεται με διαφορετικό τρόπο από αυτή των παιδιών και των εφήβων (Collins et al., 2004; Knowles et al., 2014). Οι ενήλικες έχουν περισσότερες εμπειρίες ζωής και διαφορετικά κίνητρα και αναζητούν γνώσεις εφαρμόσιμες στην ειδικότητά τους. Για αυτόν το λόγο είναι σημαντική η επιμόρφωση και σε τεχνικές Εκπαίδευσης Ενηλίκων, ενδεχομένως και στοχευμένη ανάλογα την ειδικότητα του κάθε Εκπαιδευτή/τριας, ώστε ο εκπαιδευόμενος να καθίσταται ικανός μέσα από την διδακτική διαδικασία να συμμετέχει ενεργά στη μάθηση και ο/η Εκπαιδευτής/τρια να έχει ρόλο διευκολυντή της μάθησης (Collins et al., 2004; Knowles et al., 2014). Επιπρόσθετα, όσοι επιθυμούν την περαιτέρω επιμόρφωσή τους και κατάρτιση μέσα από επιμορφωτικά προγράμματα, μπορεί να έχουν θετικό αντίκτυπο στην επαγγελματική τους επάρκεια και της επαγγελματικής τους εξέλιξης (Athanaïlidis et al., 2016; Bazylchuk et al., 2018; Soltys et al., 2017), καθώς και στη συνεργασία τους με τους υπόλοιπους συνάδελφους (Athanaïlidis et al., 2016). Τέλος, φαίνεται ότι οι Εκπαιδευτές Ενηλίκων ενδιαφέρονται για τον τρόπο διαχείρισης της σύγχρονης πολυπολιτισμικής τάξης, τη χρήση νέων τεχνολογιών στις ειδικότητές τους (Vergidis, 2012), γεγονός που φάνηκε και από την επιθυμία τους για επιμόρφωση σε θέματα χρήσης νέων τεχνολογιών στη διδακτική διαδικασία και σε θέματα διαχείρισης της τάξης και συμπεριφοράς. Σε πρακτικό επίπεδο, τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν από τους υπεύθυνους σχεδιασμού και υλοποίησης επιμορφωτικών προγραμμάτων που αφορούν Εκπαιδευτές των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης.

Αναφορές

- Athanaïlidis, I., Laios, A., Arvanitidou, V., Mourtziotis, C., & Zaggelidis, G. (2016). Self-assessment of tennis coaches relating to athletes, parents and their educational level. The case of Greece. *Journal of Physical Education and Sport*, 16(3), 901-904.
- Bazylchuk, O., Putrov, S., Bazylchuk, V., Sushchenko, L., & Galina, I. (2018). Problems of implementing innovational educational technologies in the process of vocational training of future specialists in physical therapy in higher educational establishments in Ukraine. *Journal of Physical Education and Sport*, 18(2), 606-613.
- Bechtel, P. A., & O'Sullivan, M. (2006). Effective professional development—What we now know. *Journal of teaching in physical education*, 25(4), 363-378.
- Bilan, Y., Lyeonov, S., Stoyanets, N., & Vysochyna, A. (2018). The impact of environmental determinants of sustainable agriculture on country food security. *International Journal of Environmental Technology and Management*, 21(5-6), 289-305.
- Brinia, V., Fotakeli, M., & Vasileiou, C. (2019). Adult tutors' views on their educational needs: the case of a Public Institute of Vocational Training in Greece. *International Journal of Higher Education and Sustainability*, 2(4), 327-340.
- Bryman, A. (2003). *Quantity and quality in social research*. Routledge.
- Bryman, A. (2016). *Social research methods*. Oxford university press.
- Cohen, D. K., & Hill, H. C. (2000). Instructional policy and classroom performance: The mathematics reform in California. *Teachers' college record*, 102(2), 294-343.
- Cohen, L., Manion, L., Morrison, K., & Morrison, R. B. (2007). *Research methods in education*. Routledge.
- Collins, J. (2004). Education techniques for lifelong learning: principles of adult learning. *Radiographics*, 24(5), 1483-1489.
- Collins, M. (1991). *Adult education as vocation: A critical role for the adult educator*. Routledge, Chapman and Hall, Inc., 29 West 35th Street, New York, NY 10001.

Deglau, D., & O'Sullivan, M. (2006). The effects of a long-term professional development program on the beliefs and practices of experienced teachers. *Journal of teaching in physical education*, 25(4), 379-396. Goldhaber, D., & Anthony, E. (2003). Indicators of Teacher Quality. ERIC Digest.

Guyton, E., & Farokhi, E. (1987). Relationships among academic performance, basic skills, subject matter knowledge, and teaching skills of teacher education graduates. *Journal of Teacher Education*, 38(5).

IBM Corp Ibm, S. P. S. S. (2017). Statistics for windows, version 25.0. Armonk, NY: IBM Corp.

Imel, S. (1998). *Using adult learning principles in adult basic and literacy education*. ERIC Clearinghouse on Adult, Career, and Vocational Education, Center on Education and Training for Employment, College of Education, the Ohio State University.

Institute for International Cooperation of the German Adult Education Association (IIZ/DVV). (2005). The Training of Adult Educators: Experiences and Expectations-Pointers, Concerns and Reflections. *ADULT EDUCATION AND DEVELOPMENT*, 64, 65.

Jarvis, P., & Chadwick, A. (Eds.). (2018). *Training adult educators in Western Europe*. Routledge.

Javeau, C. (2000). Survey using questionnaires. The manual of the good researcher.

Kafritsa, V., Anagnou, E., & Fragoulis, I. (2021). Educational needs of adult refugees' educators: A Greek case study. *Education Quarterly Reviews*, 4(1).

Knowles, M. S., Holton III, E. F., & Swanson, R. A. (2014). *The adult learner: The definitive classic in adult education and human resource development*. Routledge.

Kokkos, A. (2008). Adult education in Greece. *Convergence*, 41(2/3), 59.

Mertens, D. (2009). Έρευνα και αξιολόγηση στην εκπαίδευση και την ψυχολογία. Μεταίχιμο.

Presser, S., Couper, M. P., Lessler, J. T., Martin, E., Martin, J., Rothgeb, J. M., & Singer, E. (2004). Methods for testing and evaluating survey questions. *Methods for testing and evaluating survey questionnaires*, 1-22.

Soltyk, O., Pavlyuk, Y., Vynogradskyi, B., Pavlyuk, O., Chopyk, T., & Antoniuk, O. (2017). Improvement of professional competence of future specialists in physical education and sports during the process of vocational training. *Journal of Physical Education and Sport*, 17, 964-969.

Thompson, J. L. (Ed.). (2018). *Adult education for a change*. Routledge.

Tight, M. (Ed.). (2012). *Education for Adults: Volume 2 Opportunities for Adult Education*. Taylor & Francis.

Vergidis, D. (2012). Teacher training in Greece as a dimension of educational policy. *Science and Society: Review of Political and Ethical Theory*, 29, 97-126.

Wahlgren, B. (2016). Adult educators' core competences. *International Review of Education*, 62, 343-353.

Γοροζίδης Γ. & Γρατσωνίδης Α. (2012). Διερεύνηση επιμορφωτικών αναγκών εκπαιδευτικής φυσικής αγωγής. Προθέσεις και στάσεις απέναντι στην επιμόρφωση. *Κινησιολογία. Αφιερωματικό Τεύχος*, 17-18.

Ζαφειρόπουλος, Κ. (2005). Πώς γίνεται μια επιστημονική εργασία;: επιστημονική έρευνα και συγγραφή εργασιών. Κριτική.

Καραγεώργος, Δ. (2002). Μεθοδολογία έρευνας στις επιστήμες της αγωγής. *Σαββάλας*.

Κόκκος, Α. (1998). Αρχές μάθησης ενηλίκων. στο: Κόκκος, Α., Λιοναράκης, Α., Ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση, τ. Β', Σχέσεις διδασκόντων-διδασκομένων. *Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο*.

Κυριαζή, Ν. (2011). Η κοινωνιολογική έρευνα Κριτική Επισκόπηση των Μεθόδων και των Τεχνικών. Πεδίο.

Παπαγεωργίου, Γ. (2004). Μέθοδοι στην Κοινωνιολογική Έρευνα. ΤΥΠΩΘΗΤΩ/ΔΑΡΔΑΝΟΣ.

Σταφυλίδης, Σ., Σταφυλίδης Χ., Σταφυλίδης Α., & Καραγκιόζη Ι. (2020). Διερεύνηση επιμορφωτικών αναγκών σε πτυχιούχους Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού. *International Journal of Educational Innovation*, 2(8), p. 49-60.

Τσιώλης, Γ. (2011). Η σχέση ποιοτικής και ποσοτικής έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες: Από την πολεμική των «παραδειγμάτων» στις συνθετικές προσεγγίσεις. *Οι κοινωνικές επιστήμες στον 21ο αιώνα: Επίμαχα θέματα και προκλήσεις*, 56-84.